

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

VI. S. Ignatij Obedientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

mo familiaritatis cum eo intimæ de rerum perspicientia ultra humanas latentium, quas edisserere sermone ne penes ipsum quidem fuerat, verbum nullum fecit: nec sanè illius sed Dei gratia residuum habemus paucarum ex multis schedarum fasciculum, quibus adnotabat quotidiana sua cum Deo commercia, hæque solæ alias comburenti, bona nostra sorte exciderunt, quæ licet perexigua sint de tot annis illius, particula, menses tantum complexa quatuor; sed tam multa, & tam insignia exhibent, vt vel ex iis quæ inde decerpta exscripturus sum suo loco, futura sit facilis de thesauris ingentibus quos mente fouebat coniectura. Hac etiam arte humilitatis occultanda; primorum qui Romæ tunc erant sociorum examini, atque iudiciis constitutiones subiecit, ac securus licet, nec vnum apicem in iis immutandum, quod eas etsi manu sua, sed Deo scripissæt, suggerente: sat egit atamen, vt neque diuinæ, sed ne suæ quidem viderentur: cumque iam pariter auctoritate Pontificis obtinerent, vim totam qua possent in vsum publicum conferri; sed postremum hunc actum supremæ potestatis, maluit primo post suum obitum Generali conuentui seruare. Verum huius artis in demissione sui singularis, perfectum specimen mors eius edidit, sola, obscura, pæne dixerim omnibus destituta. Sciebat paucas sibi horas restare; miserat sub noctem qui sibi tanquam ea nocte abituro è vita, postremam à summo Pontifice posceret adprecationem; quòd tamen medici censerent dies aliquot fore superstitem, hoc ille ipsorum iudicio vsus est, vt qualis in vita esse contenderat, talis etiam moreretur, obscurus, & extra omnium præterquam Dei oculos positus, & ignotus. Quare præensione instantis obitus silentio pressa, eorum arbitrio se permisit, qui paucos adhuc illi dies spondebant ita; nec Vicarium sibi dixit, nec vllum sibi habuit excubantem, nec vidit circumfugentes filios quibus bene precari, & verba posset suprema dicere, solus nisi mox cum esset animam efflaturus, è vita discessit.

Iam huius tam altæ humilitatis partus sunt nobiles, Obedientia, & paupertas. Illa nobis, hæc nostris nos spoliat, vtraque ad illud prouehit locuples nihilum ad quod anhelat humilitas. Obedientiæ quanquam Ignatio ad Societatis clauum residenti, seges angusta præbita sit, vbicumque tamen se obtulit, palam fecit, de illa haudquaquam præcepisse se maiora quam egisse: nam si vltro operam coquo daret, non minus illius obseruabat nutus, quam dierum paucorum nouitius tiro: medicis ægrotans sic morem gerebat, vt eorum iussu, ad prostratarum leuamen virium, ieiunia solueret, quæ ad feriam quartam sanctioris hebdomadæ ægro conatu perduxerat, nec de eo quod pauxillum restabat litem medicis mouere, pietatis putauit satis perpurgatæ; foreque Deo gratiorem voluntatis maectatæ victimam, quam carnis, integra voluntate. Extremum quin etiam periculum adiit, ne à medicorum præscriptis abiret; nam iunior medicus, stomachi dolores ex incendio iecoris, ratus ex frigidiore ventriculo iacentem cruciare, omni arte opæque id egit, calorem vndique illi accerferet, potiones itaque calidas pro-

Q q

pinare,

VI.

S. Ignatij
Obedientia.

pinare, fenestras, forēsque occludere, ne quid' auræ subiret scrupulosè iubere, obruere stragulis, aestu caniculæ quæ tunc sæuiebat iam prope obrutum. Tacere ad hæc Ignatius, & pati, quamuis calamitosa remedia, & curationem exitiabilem satis aduiceret, nec vocem aut pro se, aut contra medicum hiscere, tamen dolores, sitisque furerent, totusque sudoribus nataret, dum mortem denique vicinam paraturus, commendata, vni ex patribus rerum summa, rogauit ad se admitti neminem præter ægrorum administrum; & hic demum nimium patuit, illa adiectitij caloris violenta incēdia quam stragem in eo facerent. Curritur ad Alexandrum Petronium præstantissimum medicum, & sancto viro summè beneuolum; qui decumano perculsus periculo vociferari aduersus imperitiam iuuenis medici præfidentem, stragulas omnes proicere, cubiculum pandere, frigida sæpius potare, & frigus illi vndique accire, quo paucis diebus integrè illum restituit. At vero Pontifici incredibile est quanta voluntate, iudicio omnem in partem quam prono & facili subderetur. Ex quo se illi voto mancipauit in Ecclesiæ obsequia vbiuis gentium procuranda, nunquam hanc potius in partem optauit, quàm in aliam mitti, eius semper impulsus opperens cui se plenè deuouerat. Idque adeò verum, vt prius etiàm quàm approbaretur Societas, Lainium audiens ad iuuandos Indiæ barbaros desideria vertere, quòd excluderetur Palæstina; Ego vero, ait, neque isto, nec simili alio desiderio tangi me sentio, & si sentirem profus abicerem; mirantique dictum Lainio, Ecquid, addit ille, Pontifici voto obstringimur, quoquo versum iusserit properandi; idcirco in omnes æquè regiones propendo, nec mihi, ad me quod attinet, optabilior oriens occidente, & si mihi aliquòd procliuior animus vergeret, vt vergere te ais, torquere illum tamdiu in oppositum conarer, dum recto in cælum vertice, neutro inclinaret. Senio tandem morbisque confectus, aiebat identidem se nihilominus vt erat, si vel innueret Christi Vicarius solo baculo nixum in Hispanias iturum, imò & ad ostia Tyberina transmittendo mari fortuitam quamlibet conscensurum nauim, inermem licet, malo, remigio, & gubernaculo carentem: nec in eo parendi opere vim vllam sibi suisque cogitationibus facturum, obtemperaturum potius tranquillè admodum, & iucundè: quæ cum ex illo audiret aliquando, ex iis sapiens vnus, quibus eadem est humanorum, diuinorumque lanx, non sine aliqua sarcasmi comitate. At hæc Pater Ignati! cuiusmodi, ait, foret prudentia; cui Ignatius, imperantis esse prudentiam, non obedientis, ac si qua pars eius ad obedientem pertineat, hanc esse ne velit prudens esse, vbi desinat esse obediens.

VII.

*Paupertas
Ignatij, &
Societatis.*

Erga paupertatem, quam religionis murum vocabat firmissimum, miram ténacitate afficiebatur, matrem appellare solitus, amarèque vt matrem. Quare illam ab Societate, coli tam celso in gradu voluit, vt consistere non possit cum Societatis Instituto inferior; debemus enim animarum utilitatibus (qui scopus noster est) opportuna parare præsidia; ea magnam partem literarum studiis continentur, diuturnis atque perpetuis, quæ multo-

rum